

REGULERINGER OG FISK I INNLANDET

ÅRSMELDING 2023

REGULERINGER OG FISK I INNLANDET

1. Prosjektet er et samordnet opplegg for etterundersøkelser i regulerte vassdrag med vekt på praktisk tiltaksarbeid.
2. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskebiologiske etterundersøkelsene i fylket, samt å følge opp undersøkelser med tiltak, for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag.
3. Prosjektet har en styringsgruppe bestående av 14 representanter:
 - Trond Taugbøl – Glommens og Laagens Brukseierforening, Hafslund Eco Vannkraft AS, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS (leder)
 - Øyvind Eidsgård – Foreningen til Bægnavassdragets Regulering
 - Kåre Johnny Pladsen – Foreningen til Randsfjords Regulering og Hadeland Kraftproduksjon (Petter Stensli Nome tok over fra 01.01.2024)
 - Adam Östman – VOKKS Kraft
 - Mari Olsen – Innlandet Fylkeskommune
 - Ola Hegge – Statsforvalteren i Innlandet
 - Anveig N. Wist – Statsforvalteren i Trøndelag
 - Terje M. Wivestad – Statsforvalteren i Oslo og Viken
 - Odd Henning Stuen – Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver/Vannområde Mjøsa
 - Kristoffer Solheim – Vannområde Valdres
 - Håvard Lucassen – Vannområde Randsfjorden
 - Solveig Marie Ryhaug – Vannområde Glomma - Fjellregionen
 - Erling Riseth – Vannområde Glomma – Sør-Østerdalen
 - Malin Eline O. Støa- Vannområde Glomma - Kongsvingerregionen

Prosjektleder fungerer som sekretær for styringsgruppen.

4. Prosjektet finansieres av regulantene og administreres av prosjektets styringsgruppe. Statsforvalteren i Innlandet har ansvaret for det faglige innholdet og fremdriften i prosjektet.

KONTAKTINFO:

Adresse:

Reguleringer og fisk i Innlandet
Statsforvalteren i Innlandet
Vannforvaltning og forurensning
Postboks 987
2604 Lillehammer

Telefon: 61 26 62 24 eller 61 26 62 25

E-post: sfinpost@statsforvalteren.no

Internett: <https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/miljo-og-klima/fiskeforvaltning/fisk-i-regulerte-vassdrag/>

REGULERINGER OG FISK I INNLANDET

ÅRSMELDING 2023

Referanseforslag:

Anon. 2024. Reguleringer og fisk i Innlandet. Årsmelding 2023, 9 s.

INNHold

1	INNLEDNING	5
2	STYRINGSGRUPPEN	6
3	PERSONELL	6
4	VIRKSOMHETEN 2023	6
	4.1 Undersøkelser	6
	4.2 Fangstregistreringer	8
	4.3 Rapporter utarbeidet av prosjektet eller hvor prosjektet har medvirket i 2023	8
	4.4 Eksterne tjenester	8
5	REGNSKAP 2023	9

1 INNLEDNING

Prosjektet "Reguleringer og fisk i Innlandet" (tidligere «Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland») er et samarbeid mellom Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Foreningen til Randsfjords Regulering, Hadeland Kraftproduksjon AS, Hafslund Eco Vannkraft AS, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS, VOKKS Kraft AS, Innlandet fylkeskommune, Statsforvalteren i Innlandet, Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Oslo og Viken. I tillegg deltar vannområdekoordinatorene i vannområdene Mjøsa (Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver), Valdres, Randsfjorden, Glomma-Fjellregionen, Glomma-Sør-Østerdalen og Glomma-Kongsvingerregionen for å ivareta interessene fra brukersiden.

Prosjektet startet 1.1.1989 og er en alternativ organisering og drift av fiskebiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag i Innlandet fylke. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskebiologiske etterundersøkelsene i fylket, samt å følge opp undersøkelser med tiltak, for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag. Prosjektet omfatter også hele Mjøsa med Vormå, hele Randsfjorden og hele Bægnavassdraget med Sperillen og Begna ned til samløpet med Randselva i forståelse med Statsforvalteren i Oslo og Viken, samt hele Glomma i samråd med Statsforvalteren i Trøndelag.

Årsmeldingen gir en oversikt over prosjektets og styringsgruppens aktiviteter i 2023, med budsjett og regnskap. I tillegg til årsmeldingen utgis en fagrapport som mer inngående presenterer resultatene fra de enkelte undersøkelser, samt enkeltrapporter fra enkelte undersøkelser dersom dette synes mer hensiktsmessig. De årlige fangstregistreringene fra regulerte magasiner i fylket oppdateres årlig i egne rapporter, som publiseres elektronisk. Det samme gjøres med overvåkingsdata fra undersøkelser som gjennomføres jevnlig og med høy frekvens. Dette gjelder først og fremst overvåking av ungfiskbestanden i elver ved bruk av elektrisk fiske.

Enheten for vannforvaltning og forurensning hos Statsforvalteren i Innlandet har det faglige ansvaret for prosjektet. Styringsgruppen har det administrative ansvaret.

Prosjektet er finansiert av Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Foreningen til Randsfjords Regulering, Hadeland Kraftproduksjon AS, Hafslund Eco Vannkraft AS, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS og VOKKS Kraft AS.

2 STYRINGSGRUPPEN

Styringsgruppen har i 2023 bestått av:

Trond Taugbøl – Glommens og Laagens Brukseierforening, Hafslund Eco Vannkraft AS og Gudbrandsdal Energi Produksjon AS (leder)

Øyvind Eidsgård – Foreningen til Bægnavassdragets Regulering

Kåre Johnny Pladsen – Foreningen til Randsfjords Regulering og Hadeland Kraftproduksjon

Adam Östman – VOKKS Kraft

Mari Olsen – Innlandet fylkeskommune

Ola Hegge – Statsforvalteren i Innlandet

Anveig N. Wist – Statsforvalteren i Trøndelag

Terje M. Wivestad – Statsforvalteren i Oslo og Viken

Odd Henning Stuen – Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver/Vannområde Mjøsa

Kristoffer Solheim – Vannområde Valdres

Håvard Lucassen – Vannområde Randsfjorden

Solveig Marie Ryhaug – Vannområde Glomma - Fjellregionen

Erling Riseth – Vannområde Glomma – Sør-Østerdalen

Malin Eline O. Støa- Vannområde Glomma - Kongsvingerregionen

Styringsgruppen hadde tre møter i 2023: 2. februar, 14. juni og 15. november. Alle møtene ble avholdt digitalt på teams.

3 PERSONELL

Prosjektet har hatt to stillinger på 100 % hver, samt 2 personell på engasjement i feltperioden. Thor Bjørn Thorkildsen tok over prosjektlederrollen 1. mai. Thomas Ustvett har fungert som prosjektmedarbeider. Mikael Jørgensen var ansatt fra 24. juli til 31. des. Sondre Røragen har vært ansatt fra 01. august til 30. September.

4 VIRKSOMHETEN 2023

4.1 Undersøkelser

Det er gjennomført ordinære prøvefiskeundersøkelser i følgende vann:

- Vinstravassdraget: Vinsteren
- Øvre Flisa: Håsjøen
- Osa: Osensjøen

I tillegg ble det gjennomført kartlegging av gytebekker for ørret i Osensjøen.

Det ble gjennomført ulike undersøkelser og befaringer i følgende elver:

- Storrøye i Randsfjorden (Søndre Land og Gran) – Påvise gytefisk på kjente gyteplasser og undersøke kjente gyteplasser. Påbegynt i 2021, men stor arbeidsmengde krever videre oppfølging.
- Det ble delvis gjennomført habitatkartlegging i Gausa, men dette arbeidet ble ikke ferdig og vil fortsette i 2024.
- Det ble gjennomført habitatkartlegging og tiltaksvurdering på minstevannstrekning nedstrøms Lutufallet.
- Ved hjelp av drone ble det sjekket om det lå igjen gytegrus i Hunnselva, etter en tidligere utleggelse av gytegrus ved elvestrekningen utenfor Hunton fiber AS.
- Brumunda ble elfisket.
- I Julusa ble det gjennomført habitatkartlegging, elfiske, befaring av fisketrapp og vurdert vandringshindre.
- To sidebekker til Flisa ble elfisket.
- I Neselva (Fagernes) ble det gjennomført elfiske på strekningen hvor det tidligere var utført habitattiltak.
- Det ble deltatt på ripping i Dokka (utenfor Dokka camping).
- I Moksa (sideelv til Lågen) ble det kartlagt gytesubstrat og sett etter gytegroper.
- Båt-elfiske i Nordre Rena og Lågen (nedstrøms Hølshauget, Granerudmoen, Tingberget).
- Genetikk undersøkelse på ørret i Dokka.
- Telling av gytefisk i Dokka ved hjelp av drone.
- Undersøkelse av forekomst av elvemusling med e-DNA i Begna og utvalgte tilløpselver til Begna/Sperillen.

Prosjektet overvåker fiskebestandene i flere elver ved undersøkelser som gjennomføres årlig eller annethvert år. Dette skjer primært ved hjelp av el-fiske. I 2023 ble slik overvåking gjennomført i følgende elver:

- Dokka-Etna (Nordre Land)
- Gausa (Gausdal)
- Lågen (Lillehammer/Øyer)
- Våla (Ringebu)
- Moksa (Øyer)
- Vinstra (Øystre Slidre, Nord-Fron)
- Lenaelva (Østre Toten)
- Hadelandsvassdraget (gjennomført av Håvard Lucassen)
- Fallselva (Søndre land)
- Brødbølvassdraget (Kongsvinger)
- Begna (Sør-Aurdal)

Fra Begna, Gausa, Lenaelva og Lågen har data fra fisketrappene i henholdsvis Eid, Follebu bruk, Skreia og Hunderfossen blitt registrert. Det ble også innhentet tidsserier med trappedata fra Glommatrappene; Høyegga, Storsjødammen, Strandfossen, Kongsvinger, Skjefstadfoss, Braskereidfoss og Løpet, samt trappene i Trysilelva; Sagnfossen-vest, Sagnfossen-øst og Lutufallet.

Prosjektet samlet prøver fra 150 sik fra Mjøsa. Lengde, vekt, kjønn og modning ble registrert, samt at det ble tatt prøver av skjell og otolitter for alders- og vekstanalyser. Slike data foreligger for lagesild tilbake til 1966, og for sik tilbake til 1998. Prosjektet har ikke hatt anledning til å analysere skjell og

otolitter de siste årene, og hadde dermed en større mengde ulest materiale liggende. Dette ble det imidlertid anledning til å få gjennomført i 2023.

I 2023 var det også planlagt følgende undersøkelser: elfiske på minstevannstrekning i Rosten, elfiske og habitatkartlegging på minstevannstrekning i Harpefoss og båtelfiske i Søndre Rena og Glomma (Atna-Koppang, Kongsvingerområdet og Skjefstadfossen). Disse undersøkelsene ble det ikke tid til å få gjennomført. Tidlig august inntraff store mengder nedbør, som medførte 50-årsflom i elvene og gjorde elevundersøkelser svært vanskelig i en lang periode.

4.2 Fangstregistreringer

Prosjektet har også innhentet fangstopplysninger fra følgende lokaliteter:

- Mjøsa
- Randsfjorden
- Vinsteren
- Dokka-Etna
- Helin
- Flyvatn (Storfjorden)
- Tisleifjorden
- Olstappen
- Vangsmjøsa

4.3 Eksterne tjenester

Til følgende undersøkelser er det kjøpt eksterne tjenester:

- Båt-elfiske (NINA): Nordre Rena og Lågen (nedstrøms Hølshauget, Granerudmoen, Tingberget).
- Genetikk undersøkelse på ørret i Dokka (NINA).
- Telling av gytefisk i Dokka ved hjelp av drone (Kjetil Rolseth).
- Undersøkelse av forekomst av elvemusling med e-DNA i Begna og utvalgte tilløpselver til Begna/Sperillen (NINA).

4.4 Rapporter utarbeidet av prosjektet eller hvor prosjektet har medvirket i 2023

Anon. 2024. Reguleringer og fisk i Innlandet. Årsmelding 2023. 9 s.

Thorkildsen, T.B., Ustvett, T. & Norum I. C. J. Reguleringer og fisk i Innlandet – Fagrapport 2022. Statsforvalteren i Innlandet, rapport nr. 4/23, 103 s.

I tillegg legges det årlig ut oppdaterte overvåkingsrapporter og fangstrapporter på prosjektets hjemmeside (<https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/miljo-og-klima/fiskeforvaltning/fisk-i-regulerte-vassdrag/>).

5 REGNSKAP 2023

Budsjettet for 2023 var på kr. 3 249 292, inkludert kr. 549 292 i overførte midler fra 2022.

Prosjektet hadde et samlet forbruk i 2023 på kr. 2 737 173, noe som gir kr. 512 119 i ubenyttede midler som overføres til styrking av budsjettet for 2024.

En vesentlig årsak til underforbruket i 2023 var at posten med eksterne tjenester ikke ble fullt utnyttet. Lange perioder med høy vannføring gjorde det vanskelig å få gjennomført alt av det planlagte båtelfiske. Faktura fra Kjetil Rolseth og NINA (Genetikk Dokka) blir heller ikke fakturert før i 2024, noe som medfører at kr. 200 000 blir overført til 2024.

Prosjektet er finansiert av regulantene som deltar inn i prosjektet. Regulantenes bidrag i finansieringen er fordelt slik:

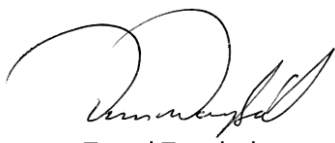
Disponibelt for 2023	
Ubenyttet beløp fra 2022	kr 549 292,-
Glommens og Laagens Brukseierforening	kr 1 300 000,-
Hafslund Eco Vannkraft AS	kr 475 000,-
Foreningen til Bægnavassdragets Regulering	kr 460 000,-
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS	kr 175 000,-
VOKKS Kraft	kr 160 000,-
Foreningen til Randsfjords Regulering	kr 80 000,-
Hadeland Kraftproduksjon	kr 50 000,-
Totalt	kr 3 249 292,-

Forbruk i 2023	kr 2 737 173,-
Rest overføres til budsjett i 2024	kr 512 119,-

Forbruket i 2023 fordeler seg slik på de ulike postene:

Fordeling av utgiftene i 2023	Budsjett 2023	Forbruk 2023	Avvik
Total lønn (prosjektansatte)	kr 2 020 311,-	kr 1 861 817,-	kr 158 494,-
Reise	kr 240 000,-	kr 247 376,-	kr - 7 376,-
Kontorhold	kr 247 275,-	kr 247 000,-	kr 275,-
Utstyr	kr 200 000,-	Kr 202 453,-	kr 2 453,-
Eksterne tjenester/tiltak	Kr 473 000,-	kr 163 066,-	kr 309 934,-
Styringsgruppa	kr 2 000,-	kr 0,-	kr 2 000,-
Fangstregistreringer	kr 20 000,-	kr 14 025,-	kr 5 975,-
Diverse driftsutgifter	kr 20 000,-	kr 2 100,-	kr 17 900,-
Uforutsett (til styrets disposisjon)	kr 26 706,-	kr 0,-	kr 26 706,-
SUM	kr 3 249 292,-	kr 2 737 173,-	kr 512 119,-

Lillehammer 26.01.2024

Trond Taugbøl
Styreleder

Thorbjørn Thorkildsen
Thor Bjørn Thorkildsen
Prosjektleder